

Posudek oponenta diplomové práce

Autor diplomové práce: Dana Krymová

Název diplomové práce: Zkracující jednání dlužníka a ochrana proti němu

Oponent diplomové práce: JUDr. Zdeněk Pulkrábek, Ph.D.

Autorka si vzala za cíl prozkoumat a popsat (občanskoprávní) ochranu věřitele před dlužníkovým zkracujícím jednáním a zhodnotit, zda je její česká úprava dostatečná. Soustředila se tedy na institut tzv. relativní neúčinnosti, okrajově se pak zabývala i předběžným opatřením a náhradou škody (výhrada neúčinnosti, kterou zařadila vedle těchto institutů, je spíše předejrou k relativní neúčinnosti než zvláštním prostředkem ochrany). Práci přitom uvedla obecným výkladem o právním jednání. V rámci hlavního tématu se pak dotkla i úpravy předchozího občanského zákoníku a úpravy insolvenčního zákona, jež stručně srovnala se současnou občanskoprávní úpravou. Tu považuje za vhodnější, než byla předchozí, avšak insolvenční úpravu hodnotí ještě výše. Domnívá se, že občanskoprávní úprava nechrání věřitele dostatečně.

Práce je kompilací poznatků především z judikatury a současné tuzemské literatury, avšak nejde o jejich prosté přejímání. Autorka poznatky systematicky zařazuje a tam, kde jsou různé názory, staví je proti sobě, případně k nim zaujímá vlastní názor, byť již dále neargumentovaný. Výkladové problémy je tedy schopna identifikovat a nepřechází je, což velmi oceňuji. Výklad je celkem podrobný, což ukazuje, že autorka se s tématem pečlivě seznámila. Kladně hodnotím i zohlednění návrhu prof. Tichého hledat cestu náhrady škody.

Do hlubších teoretických otázek se autorka nepustila, takže odporovatelnost považuje za vadu právního jednání a relativní neúčinnost jako jakousi obdobu neplatnosti. V důsledku toho pak přejímá problematický názor, že nelze odporovat neplatnému právnímu jednání, ačkoli v relevantní literatuře se již začal prosazovat názor opačný (v poslední době zejména A. Janoušková či B. Dvořák v „beckovských“ komentářích).

Za spíše naivní bych označil pokus samostatně kriticky hodnotit právní úpravu, zejména názor o přenesení důkazního břemene z věřitele na odpůrce. Dovede si autorka např. představit, že od někoho něco koupí a za několik let bude muset prokazovat, že při tom byla v dobré víře? A jak by takové řešení mohlo být v hodnotovém souladu s presumpcí dobré víry zakotvené v § 7 OZ?

Autorka se v práci nevyhnula ani některým nepřesnostem, např. když důsledně nerozlišuje právní úpravu od jejího výkladu a tvrdí, že „*platné právo v Rakousku a Německu umožňuje na rozdíl od toho našeho odporovat i zatižení dlužníkovy věci věcným právem*“ (s. 27). Naše právo se v tomto ohledu od cizího nijak neliší, odlišný je jen výklad. Jiným případem je výtka vůči opožděné reakci judikatury Nejvyššího soudu na výhradu neúčinnosti („*celé tři roky od účinnosti ObčZ*“), která patrně pomíjí, že Nejvyšší soud nemohl novou úpravu posuzovat dříve než po několika letech (nejprve muselo po 1. 1. 2014 dojít ke zkracujícímu jednání, pak musela být podána odpůrci žaloba a řízení muselo projít první a druhou instancí).

Jazyk práce je slušný, narazit lze jen na málo překlepů, citace jsou řádné.

Tzv. relativní neúčinnost je dosti specifickým, těžko uchopitelným občanskoprávním institutem, vzbuzujícím řadu těžko zodpověditelných otázek. Vybrat si takové téma k sepsání diplomové vyžaduje odvalu. Proto výše uvedeným výtkám nepřikládám větší váhu. Domnívám, že autorka se z hlediska požadavků kladených na diplomové práce látku zvládla a zpracovala dostatečně, a proto její práci **doporučuji** k obhajobě. Předběžně navrhuji hodnocení stupněm **velmi dobře**.

Otázky k obhajobě:

Nemá-li neúčinné právní jednání účinky vůči věřiteli, znamená to, že z jeho pohledu zůstává dlužník vlastníkem převedené věci? Může tedy vést proti dlužníku exekuci? Může od něj věc třeba koupit?

Co by autorka převzala z insolvenční úpravy do občanskoprávní?

V Plzni dne 4. 5. 2022